

Jugotonov „prozor na zapad“: strana popularna glazba u ranoj jugoslavenskoj diskografiji

Doc. dr.sc. Jelka Vukobratović, Odsjek za muzikologiju, Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Kontekst i okvir djelovanja

- 1948. sukob Tito-Staljin i Rezolucija Informbiroa
- Položaj Jugoslavije između istočnog i zapadnog bloka
- Tvornica Jugoton počinje proizvodnju 1947. godine
- Produkcija popularnoglasbenih ploča počinja 1949. godine
- Oko 365 ploča popularne između 1949. i 1959.

Ewa Mazierska: „Yugo-Polish: The Uses of Yugoslav Music by Polish Musicians” in: *Eastern European Popular Music in a Transnational Context*, 2019.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	JUGOTON POPULARNOGLAZBENE PLOČE								
2	Serijski broj	Matrica	Naslov pjesme	Pjeva	Ansamb	Dirigent	Autori	Original/Preuzeto iz..	Godina izd.
3	J-6007	113	Kolo – fox		orkestar Kalmana Kočija		Miroslav Birò		1949
4	J-6008	114	Serenada	Josip Zergollern	Orkestar Kalmana Kočija		Zlatko Černjul		
5	J-6008	115	Pjesma pilota	Josip Zergollern	Orkestar Kalmana Kočija		Zlatko Černjul		
6	J-6007	116	Crvena suknjica	Bianca Molinari i Bla	orkestar Kalmana Kočija		Vaclav Blaha		1949
7	J-6009	117	Pjesma Jadrana	Zvonimir Krkljuš	Orkestar Kalmana Kočija		Boris Petravić, Riječi: Norbert Neugebauer		
8	J-2001, J-6009	118	Pjesma Zagrebu	Zvonimir Krkljuš	orkestar Kalmana Kočija		Zvonimir Krkljuš – Zlatko Černjul. Riječi: Zvonimir Krkljuš		
9	J-6036	197	Diana	trio: Nataša Sveško,	zabavni orkestar Kalmana Kočij	Kalman Koči	Myka Polo (Josip Pomykalo) - Instr. Zlatko Černjul		1949
10	J-6036	199	Lagani valcer	trio: Nataša Sveško,	zabavni orkestar Kalmana Kočij	Kalman Koči	Myka Polo (Josip Pomykalo)		1949
11	J-6044	204	Ti ni ne slutiš	Ivo Robić	zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči			1949
12	J-6045B	205	Kad zadnji list	N. Sveško, M. Pavešić	zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči	Miroslav Birò	lagani valcer	1949
13	J-6045B	206	Ti, pjesma života moj	Ivo Robić	ženski trio: Nataša Sveško, M. i	Kalman Koči	Miroslav Birò	tango	1949
14	J-2001, J-6044	207	Kad zvijezdice male..	Ivo Robić i ž. trio: Na	zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči	Zvonimir Šebetić		1949
15	J-6049	214	Sječaš li se?	Ivo Robić	Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul	Miroslav Johan		1949
16	J-6049	215	Večer	Ivo Robić	Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul			1949
17	J-6050	216	Mladost i ritam	Ivo Robić	Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul	Nenad Grčević (Instr.: Bojan Hohnjec)		1949
18	J-6050	217	Lagani valcer	Ivo Robić	Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul	Mirko Gavrilović		1949
19	J-6074	262	Tango		zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči	Josip Pomykalo		1950
20	J-6074	263	Lagani valcer		zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči	Josip Pomykalo		1950
21	J-6075	272	Ritam veselja	Ivo Robić	Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul	Millutin Vandekar		1950
22	J-6075	273	Pjesmom ću ti reći		Plesni orkestar Radio Zagreba	Zlatko Černjul			1950
23	J-6097	298	Hvala ti		zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči	Zvonimir Krkljuš		1951
24	J-6097	299	Hvala ti		zabavni orkestar Radio Zagreb	Kalman Koči			1951

Sabrina Petra Ramet: „Shake, Rattle and Self-management: Making the Scene in Yugoslavia” in *Rocking the State: Rock Music and Politics in Eastern Europe and Russia, 1994*.

- “Almost all Yugoslav rock musicians speak English. The reason is very simple: Yugoslav rock has grown and developed under the influence of American and British rock, and no other country comes close in influence. English remains, in this sense, the language of rock”

Kajdanka križevačkog sastava *Marete* iz kasnih 1960-ih

SAMO TI

kvad | B | Ges | B | Ges7 | H | B7 | Esus | E | H | F#-3 | B | Ges | B | Ges7 |

Ges | H | B7 | E2sus | A5 | D4-3 || E | E9 | A | A9 | G2 | Am |

E | H | E | E5 | B9 | E5 | H7 | E | Cis | A | E | Cis | A | E |

ŽIVOT TO ŠTO MI

Cm | Gm | A5 | E5 | Em | Cm | Cis | G | G | C | Em | Dm | G | C |

E7 | F | G | Cm | Gm | A5 | E5 | Fm | Cm | G | Cm ||

JEDAN DAN

E | A | E | A | E | H | E | E | F | A | E | A | E | H | E | H | E |

D | G | D | G | D | A | D | D | G | D | G | D | A | D |

Am | F#m | G | A | D | F | C7 | F | Gm | E7 | A |

Cisus | Cis | A | H | E | G | D7 | G | Am | Fis7 | H |

IZNENADA SAM TE ZAVOLIO (BADLY IN LOVE MI)

Em | D | Am | Em | H | G | D | A | G |

H | Em | Em ||

EVERY BODY LOVES SOMEBODY

F | F# | Gm7 | D7 | Gm | Gm7 | C7 | A | A5 | Gm | C7 | F | Gm | C7 |

Popularnoglazbena produkcija Jugotona

Od 365 ploča, 105 domaćih
Strani repertoar: 1. licencna
izdanja

2. prepjevi

Praksa prepjeva nasljeđena iz
predratnog perioda

CAPINERA
Versi e Musica di AMERICO GIULIANI

Flauto solo
PIANO

Can
Can
Can

Ca-pi nera su je zvali je orn tje se ko sa joi splet
u li - čarki ma laj, u li - ca je bi - la ču - stav sjet. je dne no - či ja se vra - dah kasno u svoj li - tu
dom i u - gle - dah tje no bje do li - ce bas na pu - ka svom O - ra re - če tek sada me

meno affret
meno
meno

Capinera

Patkice i makovi

Nilla Pizzi

- Su un campo di grano che dirvi non so
- Un dì Paperina col babbo passò
- E vide degli alti papaveri al sole brillar e li s'incantò
- La papera al papero disse
- "Papà, pappare i papaveri, come si fa?"
- "Non puoi tu pappare i papaveri", disse papà..

Slaven Smodlaka

- Na cvjetnome polju gdje sunašce sja,
- sa taticom patkica šetati zna
- Tu vidjela jednoć u zlatnome klasju gdje crven cvao je mak
- I patkica patka zapita:
- „Papa, daj reci mi molim te, reci mi sad
- Dal moći ću dostići crvene makove kad?“ ..

Prepjevi kao kulturni transferi

- Obrade talijanskih, austrijskih, njemačkih, francuskih, ruskih, meksičkih, mađarskih... pjesama
- Dean Vuletic: *Yugoslav Communism and the Power of Popular Music*, 2010.
- Lucille Desbalche: translation of music “involves transfer or mediation of some elements of a musical text to enhance its meaning for its intended audience”, and can relate to “mediating musical content across styles, genres, senses and cultures” (Desblache: „Music Translation” in *An Encyclopedia of Practical Translation an Interpreting*, 2018: 298)
- Klaus Kaindl: „The Plurisemiotics of Pop Song Translation: Words, Music, Voice and Image” In *Song and Significance. Virtues and Vices of Vocal Translation*, 2005
- *Papaveri e papere* kao dvostruki prijevod!

Razzle dazzle

Rani domaći rock and roll u Jugotonu

- Shake, Rattle and Roll
- [Bill Hayley and his Comets](#) (1955)
- [Ivo Robić](#) (1956)
- Radina Vučetić: *Koka-kola socijalizam*, 2012
- “interventions, alterations and manipulations frequently observed in translations of popular music do not occur arbitrarily, seemingly without care for a supposedly trivial or worthless musical work, but are shaped by the values and meanings of the socio-cultural environment into which popular music is being transferred” (Kaindl)

Izvori za prepjeve i obrade?

- “rock and roll emerged at a time when the phonograph disc had replaced sheet music as the chief medium of dissemination of popular music” (Mickey Vallee „Rock and roll” in *Grove Music Online*)
- Anita Buhin: „Opatijski festival i razvoj zabavne glazbe u Jugoslaviji (1958. – 1962.)” *Časopis za suvremenu povijest*, 2016-

CANZONE PRESCELTA PER IL IV° FESTIVAL DI SANREMO

TIBER ROSE SLOW

Parole di BIRI Musica di G. VIEZZOLI

CANTO - MANDOLINO o FISARMONICA

Slowly

STROFA

Og-gi i tempi son cam-bia-ti... Un di gli inna-mo-ra-ti, più ti-mi-di che au-da-ci, par-la-va-no di ba-ci, coi fior... Ba-ci na-sco-sti fra le ro-se da lab-bra ti-mo-ro-se, tur-ba-va-no ogni cuo-re chie-den-do sem-pre a-mor... Ro-se bian-che, in-no-centi e de-li-zio-se, di-ce-va-te che l'at-te-sa è più dol-ce del-fa-mor... Ro-se ros-se, pro-vo-canti e vo-lut-tuo-se, te-nevate sem-pre ac-cen-sa la pas-sio-ne in o-gni cuor... Ma o-gni ro-sa, mes-sag-gi-ra si-len-zio-sa, di-ce-va: so-gna-mi... ba-cia-mi... a-ma-mi... Ro-se gial-le, pro-fu-ma-te ma spi-

Ritornello

1. Oggi i tempi son ca... Un di gli innamorat... più timidi che auda... parlavano di baci c... Baci nascosti fra le... da labbra timorose, turbavano ogni cuor chiedendo sempre a...

Finale

...e con l...

Proprietà per tutti i Paesi delle Edizioni Musicali TIBER - Milano, Galleria del Corso, 4
Copyright 1954 by Edizioni Musicali TIBER - Milano.
Tutti i diritti di riproduzione, esecuzione e trascrizione sono riservati. Tl. 028 ber

Pristup stranoj popularnoj glazbi u ranoj diskografskoj industriji

- Georgina Born: „Afterword Recording: From Reproduction to Representation to Remediation” in *The Cambridge Companion to Recorded Music*, 2009
- Snimka popularne glazbe još uvijek nije njen primarni tekst 1950-ih
- Lucille Desblache: zašto u današnjoj glazbi nema prevođenja?
- Verbalni tekst je postepeno postajao jedan od glazbenih parametara

HVALA!

jvukobratovic@muza.hr

